

บทที่ 1 ความเป็นมาของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
(สัปดาห์ที่ 1)

วิดีโอแนะนำมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

<https://www.youtube.com/watch?v=TGz2BwpuFL0>

1. กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏ

- มหาวิทยาลัยราชภัฏ เป็นกลุ่มมหาวิทยาลัยที่พัฒนามาจากโรงเรียนฝึกหัดอาจารย์ที่ตั้งอยู่ในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคของประเทศ ต่อมาได้เปลี่ยนชื่อเป็น วิทยาลัยครู หลังจากนั้น ได้รับพระราชทานนาม "ราชภัฏ" จากพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ให้เป็นชื่อประจำสถาบัน พร้อมทั้ง พระราชทาน พระราชลัญจกรเป็นตราประจำมหาวิทยาลัย โดยในปัจจุบัน มหาวิทยาลัยราชภัฏ มีอยู่ทั้งสิ้น 38 แห่ง ทั่วประเทศ

ประวัติความเป็นมาของกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏ

- วันที่ 12 ตุลาคม พ.ศ. 2435 ได้มีการก่อตั้งโรงเรียนฝึกหัดอาจารย์ชั้น บริเวณโรงเรียนเด็ก ตำบลสวนมะลิ ถนนบำรุงเมือง จังหวัดพระนคร (ปัจจุบัน คือ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร)
- ปี พ.ศ. 2457 ก่อตั้งโรงเรียนตัวอย่างประจำมณฑลนครราชสีมา ต่อมาก็ได้เปลี่ยนชื่อเป็น “โรงเรียนฝึกหัดครูศึกษาระดับมัธยมศึกษา” (ปัจจุบัน คือ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา)
- พ.ศ. 2468 ธรรมการมณฑลได้จัดตั้งโรงเรียนฝึกหัดครูประจำมณฑลขึ้นโดยเฉพาะ เรียกว่า “โรงเรียนฝึกหัดครูมูลประจำมณฑลนครศรีธรรมราช” (ปัจจุบัน คือ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา)

- วันที่ 1 พฤศจิกายน พ.ศ. 2466 ก่อตั้ง “โรงเรียนฝึกหัดครูกสิกรรมมณฑลอุดร” บริเวณสโมสรเสือป่ามณฑลอุดร อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี (ปัจจุบัน คือ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี)
- พ.ศ. 2466 ได้มีการก่อตั้ง “โรงเรียนฝึกหัดครูกสิกรรมประจำมณฑลพายัพ” ณ บ้านเวียงบัว ตำบลช้างเผือก อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ (ปัจจุบัน คือ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่)

หลังจากมีการยกเลิกการปกครองแบบมณฑลแล้ว ทำให้โรงเรียนฝึกหัดครูกสิกรรมประจำมณฑล จึงเปลี่ยนชื่อเป็น “โรงเรียนฝึกหัดครูประกาศนียบัตร จังหวัด” และเปลี่ยนชื่อใหม่เป็น “โรงเรียนฝึกหัดครู(ต่อท้ายด้วยจังหวัดที่ตั้ง)” พร้อมขยายการก่อตั้งโรงเรียนออกไปยังภูมิภาคมากขึ้น

การก่อตั้งสถาบันราชภัฏ และมหาวิทยาลัยราชภัฏ

- วันที่ 14 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2535[6] พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานชื่อ “สถาบันราชภัฏ” ให้กับวิทยาลัยครูทั่วประเทศ จึงมีผลทำให้วิทยาลัยครู เปลี่ยนชื่อใหม่เป็น สถาบันราชภัฏ
- 6 มีนาคม พ.ศ. 2538 พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร มีพระมหากรุณาธิคุณต่อชาวราชภัฏเป็นล้นพ้นด้วยทรงพระเมตตา ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระราชลัญจกรประจำพระองค์ ให้เป็น “สัญลักษณ์ประจำสถาบันราชภัฏ”

- วันที่ 10 มิถุนายน พ.ศ. 2547 พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงลงพระปรมาภิไธย พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. 2547 และประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 14 มิถุนายน พ.ศ. 2547 ส่งผลให้สถาบันราชภัฏทั่วประเทศ ได้รับการยกฐานะและปรับเปลี่ยนสถานภาพเป็น “มหาวิทยาลัยราชภัฏ” ตั้งแต่วันที่ 15 มิถุนายน พ.ศ. 2547 เป็นต้นมา

วันราชภัฏ

ทุกวันที่ 14 กุมภาพันธ์ ของทุกปี เป็น “วันราชภัฏ” สืบเนื่องจาก วันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2535 พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานนาม สถาบันราชภัฏ แก่วิทยาลัยครูทั่วประเทศ และได้มีพระมหากรุณาธิคุณโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทานพระบรมราชานุญาต ให้อัญเชิญตราพระราชลัญจกรส่วนพระองค์ เป็นตราประจำมหาวิทยาลัยราชภัฏ นับเป็นพระมหากรุณาธิคุณล้นเกล้าล้นกระหม่อมหาที่สุดมิได้ เป็นสิ่งนำความภาคภูมิใจสูงสุดมาสู่ชาวมหาวิทยาลัยราชภัฏทั่วประเทศซึ่งชาวมหาวิทยาลัยราชภัฏ

คำว่า “ราชภัฏ” ให้ความหมายที่กินใจความว่า “คนของพระราช...ข้าของแผ่นดิน”
หากตีความตามความรู้สึกยังกินใจและตีความได้กว้างขวางยิ่งขึ้นไปอีกนั่นก็คือ
“การถวายงานประดุจข้าราชการที่รับใช้ใกล้ชิดเบื้องพระยุคลบาทที่ต้องถวายงาน
อย่างสุดความสามารถ สุดชีวิต และสุดจิตสุดใจ”

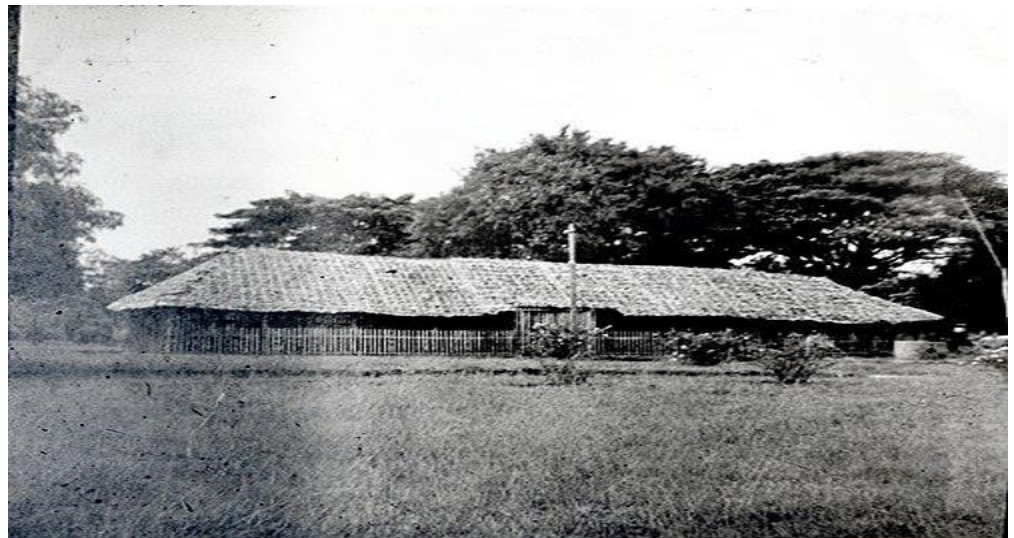
ปัจจุบันนี้มีมหาวิทยาลัยในกลุ่มของราชภัฏบางแห่งได้เปลี่ยนแปลงสถานะภาพหรือ
แปรสภาพไปเช่นมหาวิทยาลัยราชภัฏนครพนมได้ควบรวมเข้าเป็นส่วนหนึ่งของ
มหาวิทยาลัยนครพนม เมื่อวันที่ 2 กันยายน พ.ศ. 2548 มหาวิทยาลัยราชภัฏสวน
ดุสิตได้แปรสภาพเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐบาลและเปลี่ยนชื่อเป็น
มหาวิทยาลัยสวนดุสิต เมื่อวันที่ 18 กรกฎาคม พ.ศ. 2558 และมหาวิทยาลัยราชภัฏ
กาฬสินธุ์ได้ควบรวมเข้าเป็นส่วนหนึ่งของ มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ เมื่อวันที่ 9 กันยายน
พ.ศ. 2558

2. ประวัติความเป็นมาของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

โรงเรียนฝึกหัดครูกรรมประจําณฑลพายัพ จังหวัดเชียงใหม่

พ.ศ.2466 มหาเสวกโท พระยาสุรบดีนทร์สุรินทรภายไชย (อุปราช) อํามาตย์เอกพระยาพายัพพิริยะกิจ (สุมหเทศาภิบาล) และอํามาตย์ตรีหลวงวิสนห์ดรุธการ (ศึกษาธิการ มณฑลพายัพ) ได้ร่วมกันเพื่อเตรียมการจัดตั้งโรงเรียนฝึกหัดครูกรรมประจําณฑลพายัพขึ้น

ซื้อที่ดินบ้านเวียงบัว ตำบลช้างเผือก อําเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 1 แปลง มีเนื้อที่ประมาณ 15 ไร่ พร้อมด้วยเรือนไม้ 1 หลัง เป็นเงิน 318.75 บาท เพื่อเตรียมจัดตั้งโรงเรียน

- ก่อสร้างเมื่อวันที่ 1 เมษายน 2467
- ในตอนแรกโรงเรียนฝึกหัดครูกสิกรรมประจำมณฑลพายัพ ซึ่งมี นายชื่น สีโรรส เป็นครูใหญ่จึงได้ ลงมือปลูกสร้างอาคารหนึ่งหลัง เพื่อเป็นทั้งห้องเรียนและหอนอน ลักษณะอาคารเป็นเรือนไม้ไผ่ชั่วคราว พร้อมทั้งโรงอาหาร
- ปลูกสร้างได้แล้วเสร็จเมื่อวันที่ 5 มิถุนายน 2467 แต่ก็ได้เปิดรับนักเรียนเข้าอยู่ประจำตามกำหนด คือวันที่ 1 พฤษภาคม 2467
- เริ่มทำการสอนเมื่อวันที่ 19 พฤษภาคม 2467
- นักเรียนรุ่นแรกตามหลักฐานแล้วมีอยู่ 28 คน คัดเลือกมาเรียนจากจังหวัดเชียงราย 6 คน จังหวัดลำพูน 5 คน จังหวัดแม่ฮ่องสอน 1 คนและจังหวัดเชียงใหม่ 16 คน

- เมื่อนักเรียนได้เรียนจบหลักสูตรและสอบไล่ได้แล้วนั้น ทางมณฑลจะดำเนินการ ตั้งเงินเดือนในฝ่ายเงินศึกษาพลีให้ขั้นต้นเดือนละ 25 บาท ในเมื่อทำการสอน โรงเรียนประชาบาลที่นายอำเภอตั้ง
- แต่ถ้าสอบตกสมัครออกทำการสอนเงินเดือนจะพิจารณาให้ตามสมควรแก่วุฒิและความสามารถ
- หากไม่ทำการสอนจะไปทำกินของตนเองก็ได้
- ผู้ใดเรียนก็ได้ คัดเลือกส่งไปเรียนที่จังหวัดนครปฐมต่อไปอีก
- หากเป็นนักเรียนอยู่ในท้องที่จังหวัดใด ต้องออกไปทำการสอนในจังหวัดนั้น จะเป็นตำบลใดก็ได้ นอกจากตำบลที่ตนอยู่ใกล้ชิดกับจังหวัดอื่นในมณฑลเดียวกันจะไปสอนในตำบลของจังหวัดนั้นก็ได้แต่ที่ สะดวกซึ่งเป็นความมุ่งหมายทางราชการนั้น นักเรียนตำบลใดก็กลับไปสอนตำบลนั้น เมื่อเป็นครูแล้วสัก 3-5 ปี มีความชำนาญในการทำงานด้านการเพาะปลูกมากขึ้น มีอายุมากขึ้น มีทุนรอนพอจะตั้งตัวได้ หากจะขอลาออกจากครูไปเป็นชาวนาชาวสวน ก็จะได้เป็นตัวอย่างแก่ชาวนาชาวสวนไทยทั่วไป”

โรงเรียนฝึกหัดครูประกาศนียบัตร มณฑลพายัพ

- พ.ศ.2470 มณฑลพายัพจึงได้รวมเอาการฝึกหัดครู สามัญชั้นต่ำ ประจำมณฑลแผนกชายซึ่งอยู่ที่โรงเรียนประจำมณฑล (ปัจจุบัน คือ โรงเรียนยุพราชวิทยาลัย) มาไว้ที่โรงเรียนฝึกครูกสิกรรมประจำมณฑลที่ตำบลช้างเผือก
- เปลี่ยนชื่อใหม่เรียกว่า "โรงเรียนฝึกหัดครูประกาศนียบัตรมณฑลพายัพ" แต่ นักเรียนทั้งหมดก็ยังเป็นชายและสอนเน้นหนักด้านการเกษตรเหมือนเดิม

"โรงเรียนกสิกรรมช้างเผือก"

การผลิตครูทั้งสายครูสามัญและสายครูกสิกรรมควบคู่กันไป

โรงเรียนฝึกหัดครูมูล จังหวัดเชียงใหม่

- ปี 2485 กระทรวงศึกษาธิการได้ปรับปรุงโรงเรียนฝึกหัดครูประกาศนียบัตรมณฑลพายัพ โดยได้เน้นการผลิตครูในสายสามัญให้มากยิ่งขึ้นเพื่อแก้ปัญหาการขาดแคลนครูสายสามัญของมณฑล โดยแยก การผลิตครูออกเป็นสามประเภท คือ ฝึกหัดครูมูลสามัญ ฝึกหัดครูประกาศนียบัตรจังหวัดและฝึกหัดครูมูลสามัญ ฝึกหัดครูประกาศนียบัตรจังหวัดและฝึกหัดครูประชาบาล
- ปี 2490 ได้มีการสร้างอาคารหอนอน จุฬนักเรียนได้ 60 คน เรียกว่า “หอ90” ปัจจุบันคือโรงยิมเนเซียม

โรงเรียนฝึกหัดครูเชียงใหม่

- ปีการศึกษา 2490 ได้เปลี่ยนชื่อโรงเรียนเสียใหม่เพื่อให้สอดคล้องกับงานผลิตครูที่ดำเนินการอยู่โดยเรียกว่า "โรงเรียนฝึกหัดครูเชียงใหม่" และเริ่มใช้สีดำและเหลืองเป็นสีประจำ โรงเรียนใช้สัญลักษณ์ "พระพิฆเนศวร์เทพเจ้าแห่งปัญญา"
- ใช้คติพจน์ประจำโรงเรียนว่า "นตฺถิ ปญญาสมา อาภา" ซึ่งแปลว่า "ไม่มีแสงสว่างใดเสมอด้วยปัญญา" เป็นคติพจน์ประจำโรงเรียน
- การศึกษา 2499 ได้รวมแผนกฝึกหัดครูสตรี ของโรงเรียนสตรีประจำจังหวัดเชียงใหม่ (โรงเรียนสตรี วัฒนไทย์พ่ายัพ) และรวมแผนกฝึกหัดครูการเรือนของโรงเรียนคำเที่ยงอนุสรณ์ มาจัดเป็นโรงเรียนฝึกหัดครูแบบสหศึกษา แต่ยังคงเรียก "โรงเรียนฝึกหัดครูเชียงใหม่" เหมือนเดิม

วิทยาลัยครูเชียงใหม่

- ปีการศึกษา 2502 นายศิริ สุขกิจ ได้ย้ายมาเป็นหัวหน้าสถานศึกษาแห่งนี้และเรียกตำแหน่งนี้ใหม่ว่า "อาจารย์ใหญ่" ทั้งนี้เพราะได้เตรียมการยกฐานะของโรงเรียนให้เปิดถึงชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษาระดับสูง (ป.กศ. สูง) ซึ่งเทียบเท่ากับประโยคครูมัธยมเดิมและอนุปริญญา และเรียกชื่อสถานศึกษาใหม่ว่า "วิทยาลัยครูเชียงใหม่"
- 2503 วิทยาลัยครูเชียงใหม่ได้เริ่มงาน ตามโครงการฝึกหัดครูชนบท โดยได้ส่งนักศึกษาในระดับ ป.กศ. ออกฝึกสอนในโรงเรียนประถมศึกษา 5 โรงเรียน ในท้องที่อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่

- 2508 ทางราชการได้ยกระดับผู้บริหารขึ้นถึงขั้นพิเศษและเรียกตำแหน่งผู้บริหารว่า "ผู้อำนวยการ"
- ผู้อำนวยการท่านแรกของวิทยาลัยครูเชียงใหม่ คือ นายประสิทธิ์ สุนทรโรทก ซึ่งเข้ามารับตำแหน่งตั้งแต่ พ.ศ.2509 การผลิตครูตามหลักสูตรประกาศนียบัตรประโยคครูประถม (ป.ป.) ซึ่งเดิมรับจากนักเรียนชั้นมัธยมปีที่ 6 (ม.6) มาเรียนต่ออีก 3 ปี
- พระราชบัญญัติวิทยาลัยครู พ.ศ. 2518 การบริหารงานของวิทยาลัยครูทุกแห่งขึ้นอยู่กับ "สภาการฝึกหัดครู" และได้ กำหนดให้เรียกชื่อผู้บริหารเป็น "อธิการ" โดย นางสาวบุญจันทร์ วงศ์รักมิตร เป็นอธิการคนแรกของ วิทยาลัยครูเชียงใหม่
- ในปีการศึกษา 2517 วิทยาลัยครูเชียงใหม่ได้เปิดสอนระดับปริญญาตรี โดยใช้หลักสูตรของวิทยาลัยวิชาการ ศึกษา 3 วิชาเอก คือ ภาษาอังกฤษ เคมี และวิทยาศาสตร์ทั่วไป

- วิทยาลัยได้เริ่มรับนักศึกษา ค.บ.2 ปี วิชาเอกภาษาไทย เป็นรุ่นแรกในปีการศึกษา 2520 และได้ปรับ หลักสูตรการเรียนการสอนของนักศึกษาปริญญาตรี 3 วิชาเอกที่ได้รับไว้ก่อนหน้านั้นให้สำเร็จการศึกษาตาม หลักสูตร ค.บ.
- พ.ศ.2534 ผศ.สายสมร สร้อยอินตะะ จึงได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอธิการ ซึ่งปี พ.ศ.2535 ได้เปลี่ยนการเรียกชื่อผู้บริหารจาก "อธิการ" เป็น "อธิการบดี" จึงนับได้ว่า ผศ.สายสมร สร้อยอินตะะ เป็นอธิการบดีคนแรก

งานครั้งที่ 1 บทที่ 1

- ให้นักศึกษาจัดกลุ่มกันประมาณกลุ่มละ 3 – 4 คน แล้วค้นภาพถ่ายที่เกี่ยวข้องกับประวัติของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ประมาณ 1 ถึง 2 ภาพ โดยให้มีการดำเนินการ/เงื่อนไขดังนี้
 1. ต้องเป็นภาพถ่ายจริง มีความเกี่ยวข้องกับประวัติของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
 2. จัดทำเป็นสื่อนำเสนอแบบคลิปวิดีโอ ใช้เวลาในการนำเสนอประมาณ 5 นาที โดยมีการเล่ารายละเอียดของภาพ ว่ามีความสอดคล้องกับมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่อย่างไร แล้วส่งให้ผู้สอนตามช่องทางที่ผู้สอนกำหนด
- ภาพที่เกี่ยวข้อง หมายความว่าไม่จำเป็นต้องเป็นภาพของมหาวิทยาลัยก็ได้ อาจเป็นภาพของสถานที่ บุคคลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับมหาวิทยาลัย
- ภาพที่สืบค้นสามารถเป็นภาพทั้งในอดีตและปัจจุบัน
- ภาพที่นำมานั้นเป็นภาพที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาบทที่ 1 นี้ได้ทั้งหมด